

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375
2 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO AŠTUNTUOJU¹
SKIRSNIU
ĮSTATYMAS

2021 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį 2² dalimi:

„2². **Bendroji vardinė šiluminė galia** – visų biomasės kurą deginančių įrenginių vardinė šiluminė galia vienoje katilinėje (elektrinėje), neįskaitant kondensacinio dūmų ekonomizerio galios.“

2. Papildyti 2 straipsnį 11¹ dalimi:

„11¹. **Biomasės kuras** – iš biomasės pagamintas dujinis ir kietasis kuras.“

3. Papildyti 2 straipsnį 35² dalimi:

„35². **Pirmoji miško biomasės surinkimo vieta** – patalpa ir (ar) teritorija, kuriose biomasės kuro gamintojas ar pardavėjas laiko, perdirba ir (ar) maišo žaliavas, gautas tiesiogiai iš pirminių miško biomasės gamintojų.“

2 straipsnis. Įstatymo papildymas aštuntuoju¹ skirsniu

Papildyti Įstatymą aštuntuoju¹ skirsniu:

„AŠTUNTASIS¹ SKIRSNIS
TVARAUS ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ NAUDOJIMO
BIOMASĖS KURO GAMYBAI SKATINIMAS IR PLĖTRA

39¹ straipsnis. Tvaraus atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo biomasės kuro gamybai skatinimas

1. Biomasės kuro atitiktis šio įstatymo 39³ straipsnyje nustatytiems tvarumo ir išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams užtikrinama pagal Europos Komisijos sprendimu pripažintą savanorišką tarptautinę schemą ir (ar) šio straipsnio 2 dalyje nustatytą savanorišką nacionalinę schemą.

2. Energijos išteklių biržos operatorius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymu ir energetikos ministro nustatyta energijos išteklių biržoje prekiaujamo biomasės kuro atitikties tvarumo ir išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams pagal savanorišką nacionalinę schemą tvarka, užtikrina atskirų energijos išteklių biržoje prekiaujamų biomasės kuro produktų atitiktį šio įstatymo 39³ straipsnyje nustatytiems kriterijams ir apskaičiuoja šių biomasės kuro produktų ir lyginamojo iškastinio kuro panaudojimo išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikį.

39² straipsnis. Biomasės kuro tvarumo sistema

1. Energijos išteklių rinkos dalyvių, eksploatuojančių biomasės kurą naudojančius elektros energijos, šilumos ir (ar) vėsumos gamybos įrenginius, kurių bendroji vardinė šiluminė galia yra lygi 20 MW ir daugiau, kai naudojamas kietasis biomasės kuras, arba 2 MW ir daugiau, kai naudojamas dujinis biomasės kuras, biomasės kuras turi atitikti šio įstatymo 39³ straipsnyje nustatytus kriterijus šiais atvejais:

1) apskaičiuojant šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nustatytą energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių energijos dalį, palyginti su šalies bendroju galutiniu energijos suvartojimu;

2) vertinant energijos išteklių rinkos dalyvių atitiktį įpareigojimams naudoti atsinaujinančių išteklių energiją;

3) teikiant finansinę paramą už biomasės kuro naudojimą.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose įrenginiuose, kurių statybai ar modernizavimui finansuoti yra pasinaudota ar naudojama Europos Sąjungos finansine parama, Nacionaliniame pažangos plane nustatytus atsinaujinančių energijos išteklių pažangos uždavinius įgyvendinančios nacionalinės plėtros programos finansavimo šaltiniais, valstybės ar savivaldybės dotacija ar subsidija arba kurių pagaminta elektros energija yra remiama viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšomis ir (ar) atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui skatinti taikomomis fiksuoto tarifo priemonėmis, naudojamas biomasės kuras privalo atitikti šio įstatymo 39³ straipsnyje nustatytus kriterijus.

3. Energijos išteklių rinkos dalyviai ir biomasės kuro gamintojai, siekiantys užtikrinti biomasės kuro atitiktį šio įstatymo 39³ straipsnyje nustatytiems kriterijams, privalo naudoti masės balanso sistemą, atitinkančią šio įstatymo 37 straipsnio 4 dalyje nustatytus reikalavimus.

4. Vyriausybės įgaliota institucija turi teisę reikalauti, kad energijos išteklių rinkos dalyviai ir biomasės kuro gamintojai, siekiantys užtikrinti biomasės kuro atitiktį šio įstatymo 39³ straipsnyje nustatytiems kriterijams, pagrįstų perkamo, parduodamo ir (ar) gaminamo biomasės kuro ar jo gamybai naudotų žaliavų atitiktį šio įstatymo 39³ straipsnyje nustatytiems kriterijams.

5. Perdirbant žaliavų partiją, informacija apie žaliavų partijos tvarumo ir išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo charakteristikas tikslinama ir produkcijai priskiriama šio įstatymo 37 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka.

6. Energijos išteklių rinkos dalyviai ir biomasės kuro gamintojai savo interneto svetainėse ir (ar) energijos išteklių biržos operatorius savo informacinėje sistemoje skelbia aktualią informaciją apie perkamo, parduodamo ir (ar) gaminamo biomasės kuro kilmės šalį ir pradines žaliavas.

7. Biomasės kuro, pagaminto naudojant atliekas ir liekanas, išskyrus žemės ūkio, akvakultūros, žuvininkystės ir miško kirtimo liekanas, kiekis įskaitomas į energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių energijos dalį, palyginti su šalies bendroju galutiniu energijos suvartojimu, kuri nustatyta šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje, jeigu jis atitinka šio įstatymo 39³ straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus. Atliekos ir liekanos, perdirbamos į produktą, iš kurio gaminamas biomasės kuras, taip pat privalo atitikti šio įstatymo 39³ straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus.

8. Biomasės kuras, pagamintas iš atliekų ir liekanų, susidariusių ne miško žemėje, bet žemės ūkio paskirties žemėje, įskaitomas šio straipsnio 1 dalyje numatytais atvejais, jeigu biomasės kuro gamintojai ar pardavėjai, energijos išteklių biržos operatorius arba atitinkamos valstybės institucijos yra parengę stebėsenos arba valdymo planus, skirtus veiklos poveikio dirvožemio kokybei ir dirvožemio angliai vertinti. Informacija apie šio poveikio stebėjimą ir valdymą pateikiama nepriklausomų auditų ataskaitose.

9. Iš biomasės kuro pagaminta elektros energija šio straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais įskaitoma, jeigu ji gaminama laikantis vieno ar daugiau iš šių kriterijų:

1) įrenginiuose, kurių bendroji vardinė šiluminė galia yra mažesnė kaip 50 MW;

2) įrenginiuose, kurių bendroji vardinė šiluminė galia yra nuo 50 MW iki 100 MW, taikant didelio naudingumo kogeneracijos technologiją, arba įrenginiuose, kuriuose gaminama tik elektros energija, laikantis su geriausiais prieinamais gamybos būdais siejamo energijos vartojimo efektyvumo lygio, kaip apibrėžta Europos Komisijos įgyvendinimo sprendime (ES) 2017/1442;

3) įrenginiuose, kurių bendroji vardinė šiluminė galia viršija 100 MW, taikant didelio naudingumo kogeneracijos technologiją, arba įrenginiuose, kuriuose gaminama tik elektros energija, pasiekiant ne mažiau kaip 36 procentų grynąjį elektros energijos įrenginių efektyvumą;

4) taikant biomasės CO₂ surinkimo ir saugojimo technologiją.

10. Šio straipsnio 9 dalis taikoma:

1) įrenginiams, kuriuose elektros energijai gaminti kaip pagrindinis kuras nenaudojamas iškastinis kuras ir juose nėra ekonomiškai efektyvios galimybės taikyti didelio naudingumo kogeneracijos technologijos, vadovaujantis Energetikos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 10 punktu;

2) įrenginiams, pradėtiems eksploatuoti arba pritaikytiems naudoti biomasės kurą po 2021 m. gruodžio 25 d.

11. Šio straipsnio 9 dalis netaikoma:

1) teikiant šio straipsnio 1 dalies 3 punkte numatytą finansinę paramą ne vėliau kaip iki 2021 m. gruodžio 25 d. patvirtintoms paramos schemoms;

2) jeigu elektros energija gaminama įrenginiuose, apie kuriuos privaloma pranešti Europos Komisijai, vadovaujantis tinkamai pagrįsta elektros energijos tiekimo saugumo rizika.

39³ straipsnis. Biomasės kuro tvarumo ir išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai

1. Biomasės kuras šio įstatymo 39² straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais turi atitikti šiame straipsnyje nustatytus tvarumo ir išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus, nepaisant to, kurioje šalyje užauginta (gauta) žaliava jam gaminti, ir (ar) biomasės geografinės kilmės.

2. Išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, susidarančių dėl biomasės kuro naudojimo, kiekis, palyginti su išmetamųjų dujų, susidarančių dėl iškastinio kuro naudojimo, kiekiu, turi sumažėti mažiausiai 70 procentų, kai elektros energija, šilumos ir vėsumos energija pagaminta įrenginiuose, kurie naudoja biomasės kurą ir kurie pradėti eksploatuoti laikotarpiu nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2025 m. gruodžio 31 d., ir mažiausiai 80 procentų – įrenginiuose, kurie pradėti eksploatuoti nuo 2026 m. sausio 1 d. Šioje dalyje nurodytas išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas dėl biomasės kuro naudojimo šilumos, vėsumos ir elektros energijos gamybos įrenginiuose apskaičiuojamas aplinkos ministro nustatyta tvarka.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nustatyti kriterijai netaikomi elektros energijai, šilumai ir vėsumai, gaminamoms iš komunalinių atliekų.

4. Biomasės kuras neturi būti pagamintas iš žaliavų, nurodytų šio įstatymo 38 straipsnio 4, 5 ir 7 dalyse, ir privalo būti pagamintas laikantis šio įstatymo 38 straipsnio 8–12 dalyse nustatytų kriterijų.

39⁴ straipsnis. Biomasės kuro atitikties tvarumo ir išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams užtikrinimas

1. Biomasės kuro atitiktis tvarumo ir išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams užtikrinama pagal Europos Komisijos sprendimu pripažintą savanorišką tarptautinę schemą ir (ar) savanorišką nacionalinę schemą.

2. Energijos išteklių rinkos dalyviai ir biomasės kuro gamintojai, siekiantys gauti savanorišką tarptautinį sertifikatą, kuriuo patvirtinama biomasės kuro ar biomasės kuro žaliavų gamybos atitiktis šio įstatymo 39³ straipsnyje nustatytiems kriterijams, turi kreiptis į sertifikavimo įmonę, kuri atlieka sertifikavimą pagal Europos Komisijos sprendimu pripažintą savanorišką tarptautinę schemą, ir privalo pateikti sertifikavimo įmonei

informaciją ir duomenis, pagrindžiančius biomasės kuro atitiktį šio įstatymo 39³ straipsnyje nustatytiems kriterijams.

3. Sertifikavimo įmonė atlieka energijos išteklių rinkos dalyvių ir biomasės kuro gamintojų, siekiančių gauti savanorišką tarptautinį sertifikatą, nepriklausomą auditą ir išduoda sertifikatą arba pateikia motyvuotą atsisakymą jį išduoti.

4. Sertifikavimo įmonė kiekvienais metais atlieka energijos išteklių rinkos dalyvių ir biomasės kuro gamintojų, turinčių savanorišką tarptautinį sertifikatą, kuriuo patvirtinama biomasės kuro ar biomasės kuro žaliavų gamybos atitiktis šio įstatymo 39³ straipsnyje nustatytiems kriterijams, nepriklausomą auditą. Leidžiama atlikti biomasės kuro gamybos iš miško biomasės vidaus auditą arba antrosios šalies auditą iki pirmosios miško biomasės surinkimo vietos, siekiant įvertinti atitiktį šio įstatymo 38 straipsnio 8 ir 10 dalyse nustatytiems kriterijams. Audito metu patikrinama, ar naudojamos sistemos yra tikslios, patikimos ir apsaugotos nuo klastojimo, užtikrinant, kad medžiagos nebūtų tikslingai pakeistos ar išmestos, kad žaliavos ir kuro partija arba jos dalis galėtų tapti atliekomis ar liekanomis, ir įvertinamas ėminių dažnumas, metodika ir duomenų patikimumas.

5. Savanoriškai nacionalinei schemai įgyvendinti:

1) energijos išteklių biržos operatorius, vadovaudamasis energetikos ministro nustatyta tvarka, Energijos išteklių biržos reglamente nustato atskirų energijos išteklių biržoje prekiaujamų biomasės kuro produktų atitikties tvarumo ir išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams tvarką;

2) energijos išteklių biržos operatorius pagal energetikos ministro tvirtinamame tvarkos apraše ir Energijos išteklių biržos reglamente nustatytus reikalavimus rengia metinę atskirų energijos išteklių biržoje prekiaujamų biomasės kuro produktų atitikties šio įstatymo 39³ straipsnyje nustatytiems kriterijams ataskaitą ir parengia užduotį auditoriui ar audito įmonei atlikti pateiktos informacijos ir duomenų nepriklausomą auditą;

3) pagal energetikos ministro tvirtinamame tvarkos apraše ir Energijos išteklių biržos reglamente nustatytus reikalavimus energijos išteklių biržos operatorius rengia metinę ataskaitą apie atskirų energijos išteklių biržoje prekiaujamų biomasės kuro produktų atitiktį šio įstatymo 39³ straipsnyje nustatytiems kriterijams ir parengia užduotį auditoriui ar audito įmonei atlikti pateiktos informacijos ir duomenų nepriklausomą auditą;

4) energijos išteklių biržos operatorius turi teisę patikrinti biomasės kuro iš miško biomasės gamintojo iki pirmosios miško biomasės surinkimo vietos ar pardavėjo pateiktus duomenis arba vadovautis biomasės kuro gamintojo ar pardavėjo pateikta deklaracija ar atliktu auditu;

5) šio straipsnio 5 dalyje nustatytoms funkcijoms atlikti energijos išteklių biržos operatorius turi teisę pagal duomenų teikimo sutartis gauti informaciją iš Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Valstybinės miškų tarnybos prie Aplinkos ministerijos, valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos, Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos ir (ar) valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenų bazių.

6. Savanoriškos nacionalinės schemos priežiūra užtikrinama, vadovaujantis Energijos išteklių rinkos įstatymu, Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai ir energijos išteklių biržos operatoriumi vykdant prekybos energijos išteklių biržoje priežiūrą ir stebėseną.

7. Energijos išteklių biržos operatorius, įgyvendinantis savanorišką nacionalinę schemą, turi teisę gauti savanorišką tarptautinį sertifikatą šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyta tvarka.

8. Energijos išteklių rinkos dalyviai ir biomasės kuro gamintojai iki kiekvienų metų balandžio 30 dienos viešajai įstaigai Lietuvos energetikos agentūrai pateikia informaciją, išskyrus informaciją apie energijos išteklių biržoje pirktą ir parduotą ir šilumos tiekėjų, šilumos aukciono dalyvių ir bendrų šilumos ir elektros energijos gamintojų tiesiogiai

sudaromų dvišalių susitarimų pagrindu įsigyto biomasės kuro kiekius ir jo atitiktį šio įstatymo 39³ straipsnyje nustatytiems kriterijams, kurią pateikia energijos išteklių biržos operatorius. Lietuvos energetikos agentūra apibendrintą informaciją kiekvienais metais teikia Europos Komisijai.

9. Jeigu pateikiami įrodymai ar duomenys, gauti pagal Europos Komisijos sprendimu pripažintą savanorišką tarptautinę schemą ar pagal Europos Sąjungos su užsienio valstybėmis sudarytą dvišalį ar daugiašalį susitarimą, kuriame susitariama dėl šio įstatymo 39³ straipsnyje nustatytų kriterijų, ir Europos Komisija priima sprendimą, kad tokiu susitarimu įrodoma iš atitinkamose šalyse išaugintų (gautų) žaliavų pagaminto biomasės kuro atitiktis nustatytiems kriterijams, arba pagal Europos Komisijos sprendimu pripažintą savanorišką nacionalinę schemą, kiek toks Europos Komisijos sprendimas yra taikomas, arba duomenis pagal savanorišką nacionalinę schemą pateikia energijos išteklių biržos operatorius, viešoji įstaiga Lietuvos energetikos agentūra nereikalauja, kad energijos išteklių rinkos dalyviai ar biomasės kuro gamintojai ar energijos išteklių biržos operatorius pateiktų papildomų įrodymų, kad nustatyti kriterijai biomasės kurui yra įvykdyti.

10. Viešosios įstaigos Lietuvos energetikos agentūros prašymu sertifikavimo įmonės arba energijos išteklių biržos operatorius privalo pateikti nepriklausomo audito ataskaitą ir informaciją, kuriomis remiantis energijos išteklių rinkos dalyviams ar biomasės kuro gamintojams ar energijos išteklių biržos operatoriui išduotas savanoriškas tarptautinis sertifikatas ir (ar) atliktas duomenų auditas, patvirtinantis atitiktį šio įstatymo 39³ straipsnyje nustatytiems tvarumo ir išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams. Jeigu viešoji įstaiga Lietuvos energetikos agentūra nustato, kad nepriklausomo audito ataskaitoje pateikti duomenys ar informacija neatitinka šio įstatymo 39³ straipsnyje nustatytų kriterijų, ji nedelsdama informuoja Europos Komisiją ir Europos Komisijos sprendimu pripažintą savanorišką tarptautinę schemą ar savanorišką nacionalinę schemą administruojantį subjektą apie nustatytas neatitiktis.“

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2023 m. sausio 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos energetikos ministras, Lietuvos Respublikos aplinkos ministras ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki 2022 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas